

increasing of pre slaughter weight castrates accumulated more fat in carcasses than gilts, which had relatively better meaty at fattening to severe conditions that determined their pedigree accessory. It is concluded that the intracellular accumulation of fat in the body of animals of universal and fat direction of the productivity stabilized to 100 kg and run more smoothly. For animals of meat breeds the intensity of fatty falls within the period of up to 125 kg, which causes the tissue distribution of their carcasses.

Key words: pig, factor, breed, meat productivity, quality of carcasses, body weight, pigs, castrates.

Дата надходження до редакції: 30.08.2016 р.

Рецензенти: доктор с.-г. наук, академік НААН В. П. Рибалко;
доктор с.-г. наук, професор В. О. Іванов.

УДК 636.612.018

ІНТЕНСИВНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЖИВОЇ МАСИ ТЕЛИЦЬ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПОДАЛЬШУ МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ХУДОБИ УКРАЇНСЬКОЇ БУРОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Ю. М. Бойко, кандидат с.-г. наук, доцент, Сумський національний аграрний університет

Досліджено особливості формування живої маси ремонтних телиць української бурої молочної породи в базових господарствах Сумської області, встановлено взаємозв'язок між інтенсивністю росту і та майбутньою молочною продуктивністю худоби.

Ключові слова: жива маса, ремонтні телиці, взаємозв'язок між ознаками.

Постановка проблеми у загальному. Передовий практичний досвід господарювання та результати численних наукових досліджень підтверджують, що успіх створення високопродуктивного молочного стада у значній мірі залежить від системи вирощування ремонтного молодняку. Згідно даних багатьох авторів від інтенсивності формування живої маси ремонтних телиць залежить рівень молочної продуктивності майбутніх корів [2, 4, 6, 7, 8, 13, 14, 15, 16].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процес росту і розвитку ремонтного молодняка на протязі всього періоду вирощування обумовлений впливом генотипових і паратипових факторів. Оптимальний прояв взаємодії "генотип-середовище" є запорукою високої молочної продуктивності майбутніх корів [3].

Доведений вплив на ріст і розвиток молодняку належності тварин до певних генеалогічних структурних одиниць, проте достовірної різниці у віці першого отелення між представниками різних ліній не встановлено [18].

Дослідженнями М.В. Зубця та інших доведено, що умови середовища, в яких знаходяться тварини у період їх росту та розвитку, можуть як сприяти формуванню високої молочної продуктивності, так і пригнічувати її [1].

Вік першого осіменіння зумовлений насамперед приростом живої маси. Науковці дійшли висновку, що прибуток від реалізації додаткової продукції отриманої від корів, яких осіменяли до 20-ти місячного віку в середньому на 29,8-43,7% вищий, ніж від тварин пізнішого осіменіння. Слід зазначити, що в подальшому ці тварини мали кращі показники продуктивності [7, 12].

Дослідження у господарствах з високим, середнім і низьким рівнем годівлі ремонтних телиць показали, що при оптимальному рівні їх

годовлі можна досягти високих ступенів реалізації генетичного потенціалу корів за молочною продуктивністю [4, 5, 11].

Сучасні молоді вчені продовжують вивчення впливу інтенсивності формування живої маси ремонтного молодняку на показники подальшої молочної продуктивності корів [10, 17, 19].

Мета дослідження. дослідити особливості формування живої маси ремонтних телиць української бурої молочної породи в базових господарствах Сумської області, встановити взаємозв'язок між інтенсивністю росту і та майбутньою молочною продуктивністю худоби.

Вихідний матеріал, методика та умови дослідження. Матеріалом досліджень слугували дані первинного зоотехнічного обліку та селекційної інформації програми СУМС "Орсек" чотирьох племінних господарств з розведення української бурої молочної породи в Сумській області – ДП ДГ Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН України Сумського району (n=104), ПАТ ПЗ "Михайлівка" Лебединського району (n=1089), ПАФ "Колос" (n=72) та ДП "Победа" (n=74) Білопільського району.

Біометричне опрацювання експериментальних даних, кореляційний аналіз проводили використовуючи формули Н. А. Плохінського [13] та Е. К. Меркурьєвої [9] на ЕОМ з використанням програмного забезпечення.

Викладення основного матеріалу. Дослідженнями встановлено, що найбільшу живу масу при народженні мали телята, що належали племзаводу "Колос" – 34,0 кг. Аналоги з племінних заводів "Михайлівка" поступались їм на 0,8 кг (P<0,05), "Победа" – на 3,3 кг (P<0,001), ДП ДГ Інституту сільського господарства Північного Сходу – на 3,0 кг (P<0,001). У більшості випадків достовірна перевага за інтенсивністю рос-

ту до шести– і дванадцяти місячного віку в межах 1,6–6,9 кг та 6,4–13,9 кг у відповідні періоди належала тваринам племзаводу "Победа" (табл. 1).

У 18–місячному віці пріоритетні позиції за живою масою займали ремонтні телиці ПАТ ПЗ "Михайлівка" вірогідно перевищуючи тварин інших господарств на 5,6–13,6 кг ($P < 0,001$).

З метою встановлення ступеня зв'язку між живою масою ремонтних телиць у найбільш важ-

ливий період росту та показниками їхньої майбутньої молочної продуктивності за першу лактацію, нами було проведено кореляційний аналіз, згідно з результатами якого експериментальними дослідженнями була встановлена вірогідна залежність в межах 12,7–13,0% рівня надоїв та вмісту жиру в молоці корів від їх живої маси у піврічному віці (табл. 2).

Таблиця 1

Жива маса ремонтних телиць піддослідних господарств у віковій динаміці, кг

Вік, міс	Показники		
	n	M ± m	Cv, %
ПАТ ПЗ "Михайлівка"			
новонароджені	1089	33,2±0,12	11,70
6		158,4±0,35	7,25
12		269,1±0,55	6,72
18		372,4±0,68	6,00
ДП "Победа"			
новонароджені	74	30,7±0,20	7,38
6		165,3±0,90	4,32
12		276,1±1,55	4,56
18		366,8±2,17	4,66
ПАФ "Колос"			
новонароджені	72	34,0±0,39	13,75
6		163,7±0,90	4,73
12		269,7±1,22	3,84
18		364,4±1,36	3,18
ДП ДГ Інституту сільського господарства Північного Сходу			
новонароджені	104	31,0±0,17	6,60
6		159,0±1,05	7,12
12		262,2±1,81	7,04
18		358,8±1,45	4,28

Зв'язок між живою масою телиць у 18–місячному віці та їх надоєм за першу лактацію

був вірогідно істотнішим ($r=0,424$).

Таблиця 2

Зв'язок між інтенсивністю формування живої маси телиць та подальшою молочною продуктивністю корів піддослідних господарств

Корелююча ознака	Зв'язок з показниками молочної продуктивності за 305 днів першої лактації					
	надоєм			% жиру		
	n	$r \pm m_r$	t_r	n	$r \pm m_r$	t_r
Жива маса у 6 міс., кг	1134	0,130±0,029	4,54	1134	0,127±0,029	4,44
Жива маса у 12 міс., кг		0,022±0,029	0,76		0,017±0,029	0,57
Жива маса у 18 міс., кг		0,424±0,023	18,63		0,031±0,029	1,08

Висновки. Отже, вплив інтенсивності формування живої маси телиць на рівень майбутнього надою первісток у піврічному віці складав 13,0%, а у півторарічному знаходився в межах 42,4%. Існу-

вання достовірного зв'язку між живою масою і надоєм за лактацію дозволяє вести добір ремонтного поголів'я у ранньому віці, що гарантує вищу молочну продуктивність тварин.

Список використаної літератури:

1. Зубец М. В. Новое в методологии оценки и селекции животных. / В. М. Зубец, С. Ю Рубан., В. П. Буркат. // – Киев-Харьков: Ассоциация "Украина", 1993. – 20 с.
2. Зубец М. В. Преобразование генофонда пород / М. В. Зубец, Ю. М. Карасик, В. П. Буркат // – К.: Урожай, 1990. – с. 106-116.
3. Ілляшенко Г. Д. Вплив паратипових факторів на молочну продуктивність корів / Г. Д. Ілляшенко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво». Вип. 12 (18). – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – С. 53-57.
4. Ковальчук І. В. Ефективність господарського використання та продуктивність корів різного походження і генотипу / І. В. Ковальчук, Л. А. Кальчук, А. М. Дідківський // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво». Вип. 9 (13). – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – С. 36-41.

5. Козлов А. С. Выращивание ремонтных телок при различном уровне кормления / Козлов А.С., Мошкина С.В., Костиков А.А., Абрамова Н.В. //Зоотехния -2002.-№2.-С. 20-22.
6. Консолидація селекційних груп тварин: теоретичні та методичні аспекти. Матеріали творчої дискусії // За ред. В.П. Бурката і Ю.П. Полупана. – К.: Аграрна наука, 2002. — 58 с.
7. Красота В.Ф. Связь интенсивности роста телок с их будущей продуктивностью / Красота В.Ф., Попов В.П., Скрипниченко Г.Г. // Зоотехния. – 1993. – №10. – С.3-5.
8. Любинський О.І. Сучасні селекційно-генетичні аспекти удосконалення прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи / О. І. Любинський, Р.В. Мазур, О.Г. Дикун, Т. В. Колосовська, О.Г. Бушку // Розведення і генетика тварин. Міжвідомчий тематичний науковий збірник. Вип. 44. – К.: Аграрна наука, 2010. – С. 114-118.
9. Меркурьева Е. К. Биометрия в селекции и генетике сельскохозяйственных животных / Меркурьева Е. К. – М.: Колос, 1970. – 423 с.
10. Новак І.В. Вплив різних факторів на формування молочної продуктивності у корів української чорно-рябої молочної породи / І.В. Новак, В.В. Федорович // XI конф. молодих вчених та аспірантів, 16 травня 2013 р.: матеріали конф. – Чубинське, 2013. С. 56-58.
11. Пелехатий М.С. Перспективні напрямки розведення, селекційно-племінної роботи і відтворення молочної худоби / М.С. Пелехатий, Л.М. Піддубна // Наукові основи агропромислового виробництва в зоні Полісся і західному регіоні України – К. : Аграрна наука, 2010. – С. 494-512.
12. Племінна робота. Довідник за редакцією М.В. Зубця, М. З. Басовського. – К.: Україна, 1995 р. – 440 с.
13. Плохинский Н. А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н. А. Плохинский. – М.: Колос, 1969. – 256 с.
14. Подоба Б. Є. Методологічні засади і тенденції використання імуногенетичних методів у племінному тваринництві України / Б. Є. Подоба, К. В. Кухтіна, Д. М. Басовський // Розведення і генетика тварин. Міжвідомчий тематичний науковий збірник. Вип. 44. – К.: Аграрна наука, 2010. – С. 153-156.
15. Полупан Ю. П. Ефективність довічного використання червоної молочної худоби / Ю. П. Полупан // Розведення і генетика тварин. Вип. 33. – К. : Аграрна наука, 2000. – С. 97-105.
16. Скосырева Т. А. Влияние генотипических и паратипических факторов на продолжительность хозяйственного использования коров / Т. А. Скосырева // Бюллетень ВНИИРГ с.-х. животных. – Л., 1983. – Вып. 64. – С 27-29.
17. Ставецька Р.В. Ефективність проведення відбору молодняку української чорно-рябої молочної породи за ростом розвитком / Р.В. Ставецька // Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва: Зб. наук. праць ВНАУ, серія "Сільськогосподарські науки". – Вінниця, 2013. Вип. 2(72). – С. 136-144.
18. Усова Т. П. Влияние подбора на продуктивные качества коров. / Т. П. Усова // Зоотехния. – 2000. – № 6. – С. 2-4.
19. Шуляковський О.А. Значення материнського впливу на показники продуктивності їх дочок у стадах української чорно- та червоно-рябої молочних порід / О. А. Шуляковський // XI конф. молодих вчених та аспірантів, 16 травня 2013 р.: матеріали конф. – Чубинське, 2013. С. 85-87.

References:

1. Zubets M. V. Novoe v metodologii otsenki i seleksii zhivotnykh./ V. M. Zubets, S. Yu Ruban., V. P. Burkat.// – Kiev-Khar'kov: Assotsiatsiya "Ukraina", 1993. – 20 s.
2. Zubets M. V. Preobrazovanie genofonda porod / M. V. Zubets, Yu. M. Karasik, V. P. Burkat // – К.: Urozhay, 1990. – s. 106-116.
3. Ilyashenko G. D. Vplyv paraty`povy`x faktoriv na molochnu produkty`vnist` koriv/ G.D. Ilyashenko // Visny`k Sums`kogo nacional`nogo agrarnogo universy`tetu. Seriya «Tvary`nny`chtvo». Vy`p. 12 (18). – Sumy` : VTD «Universy`tets`ka kny`ga», 2010. – S. 53-57.
4. Koval`chuk I. V. Efekty`vnist` gospodars`kogo vy`kory`stannya ta produkty`vnist` koriv riznogo pochodzhennya i genoty`pu / I. V. Koval`chuk, L. A. Kal`chuk, A. M. Didkivs`ky`j // Visny`k Sums`kogo nacional`nogo agrarnogo universy`tetu. Seriya «Tvary`nny`chtvo». Vy`p. 9 (13). – Sumy` : VTD «Universy`tets`ka kny`ga», 2007. – S. 36-41.
5. Kozlov A. S. Vyrashchivanie remontnykh telok pri razlichnom urovne kormleniya / Kozlov A.S., Moshkina S.V., Kostikov A.A., Abramkova N.V. //Zootekhnika -2002.-№2.-S. 20-22.
6. Konsolidatsiya selektsijny`x grup tvary`n: teorety`chni ta metody`chni aspekty`. Materialy` tvorchoyi dy`skusiyi // Za red. V.P. Burkata i Yu.P. Polupana. – К.: Agrarna nauka, 2002. — 58 s.
7. Krasota V.F. Svyaz` intensivnosti rosta telok s ikh budushchey produktivnost`yu / Krasota V.F., Popov V.P., Skripnichenko G.G. // Zootekhnika. – 1993. – №10. – S.3-5.
8. Lyuby`ns`ky`j O.I. Suchasni selektsijno-genety`chni aspekty` udoskonalennya pry`karpats`kogo vnutrishn`oporodnogo ty`pu ukrayins`koyi chervono-ryaboyi molochnoyi porody` / O. I. Lyuby`ns`ky`j, R.V.

Mazur, O.G. Dy`kun, T. V. Kolosovs`ka, O.G. Bushku // Rozvedennya i genety`ka tvary`n. Mizhvidomchy`j tematy`chny`j naukovy`j zbirny`k. Vy`p. 44. – K.: Agrarna nauka, 2010. – S. 114-118.

9. Merkur'eva E. K. Biometriya v seleksii i genetike sel'skokhozyaystvennykh zhivotnykh / Merkur'eva E. K. – M.: Kolos, 1970. – 423 s.

10. Novak I.V. Vplyv rizny`x faktoriv na formuvannya molochnoyi produkty`vnosti u koriv ukrayins`koyi chorno-ryaboyi molochnoyi porody` / I.V. Novak, V.V. Fedorovy`ch // XI konf. molody`x vcheny`x ta aspirantiv, 16 travnya 2013 r.: materialy` konf. – Chuby`ns`ke, 2013. S. 56-58.

11. Pelexaty`j M.S. Perspekty`vni napryamky` rozvedennya, selekciyno-pleminnoyi roboty` i vidtvorennya molochnoyi xudoby` / M.S. Pelexaty`j, L.M. Piddubna // Naukovi osnovy` agropromy`slovogo vy`robny`chstva v zoni Polissya i zaxidnomu regioni Ukrayiny` – K. : Agrarna nauka, 2010. – S. 494-512.

12. Pleminna robota. Dovidny`k za redakciyeyu M.V. Zubcya, M. Z. Basovs`kogo. – K.: Ukrayina, 1995 r. – 440 s.

13. Plokhinskiy N. A. Rukovodstvo po biometrii dlya zootekhnikov / N. A. Plokhinskiy. – M.: Kolos, 1969. – 256 s.

14. Podoba B. Ye. Metodologichni zasady` i tendencyi vy`kory`stannya imunogenety`chny`x metodiv u pleminnomu tvary`nny`chzvti Ukrayiny` / B. Ye. Podoba, K. V. Kuxtina, D. M. Basovs`ky`j // Rozvedennya i genety`ka tvary`n. Mizhvidomchy`j tematy`chny`j naukovy`j zbirny`k. Vy`p. 44. – K.: Agrarna nauka, 2010. – S. 153-156.

15. Polupan Yu. P. Efekty`vnist` dovichnogo vy`kory`stannya chervonoyi molochnoyi xudoby` / Yu. P. Polupan // Rozvedennya i genety`ka tvary`n. Vy`p. 33. – K. : Agrarna nauka, 2000. – S. 97-105.

16. Skosyreva T. A. Vliyanie genotipicheskikh i paratipicheskikh faktorov na prodolzhitel'nost' khozyaystvennogo ispol'zovaniya korov / T. A. Skosyreva // Byulleten' VNIIRG s.-kh. zhivotnykh. – L., 1983. – Vyp. 64. – S 27-29.

17. Stavec`ka R.V. Efekty`vnist` provedennya vidboru molodnyaku ukrayins`koyi chorno-ryaboyi molochnoyi porody` za rostom rozvy`tkom / R.V. Stavec`ka // Tekhnologiya vy`robny`chstva i pererobky` produkciyi tvary`nny`chstva: Zb. nauk. prac` VNAU, seriya "Sil`s`kogospodars`ki nauky". – Vinny`cya, 2013. Vy`p. 2(72). – S. 136-144.

18. Usova T. P. Vliyanie podbora na produktivnye kachestva korov. / T. P. Usova // Zootekhniya. – 2000. – № 6. – S. 2-4.

19. Shulyakovs`ky`j O.A. Znachennya matery`ns`kogo vply`vu na pokazny`ky` produkty`vnosti yix dochok u stadax ukrayins`koyi chorno- ta chervono-ryaboyi molochny`x porid / O. A. Shulyakovs`ky`j // XI konf. molody`x vcheny`x ta aspirantiv, 16 travnya 2013 r.: materialy` konf. – Chuby`ns`ke, 2013. S. 85-87.

Бойко, Ю. Н. ИНТЕНСИВНОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ ЖИВОЙ МАССЫ ТЕЛОК И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ДАЛЬНЕЙШУЮ ПРОДУКТИВНОСТЬ СКОТА УКРАИНСКИЙ БУРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ

Исследованы особенности формирования живой массы ремонтных телок украинской бурой молочной породы в базовых хозяйствах Сумской области, установлена взаимосвязь между интенсивностью роста и будущей молочной продуктивностью скота.

Ключевые слова: степень влияния, наследственность, генотипические и паратипические факторы.

Boyko, Y. N. INTENSITY OF FORMATION LIVE WEIGHT OF HEIFERS AND ITS INFLUENCE ON SUBSEQUENT MILK PRODUCTION UKRAINIAN BROWN CATTLE DAIRY CATTLE

The features of formation of live weight maintenance brown cows Ukrainian dairy cattle farms in the base of Sumy region, established the relationship between the intensity of future growth and milk production and livestock.

Key words: live weight, heifers repair, the relationship between signs.

Дата надходження до редакції: 03.06.2016 р.

Рецензент: доктор с.-г. наук, професор Ю. В. Бондаренко
доктор с.-г. наук, доцент А. М. Салогуб